

SOE–OEE szakmai fórum Sopronban

„A jövő erdeiért ma kell cselekedni!”

Egy ágazatot magas színvonalú oktatás nélkül fejleszteni nem lehet, szakmai kutatási háttér nélkül pedig nem érdemes. Ha ezek adottak, akkor az ágazaton belüli megfelelő hálózat az információk áramlása, valamint a stabilitás szempontjából elengedhetetlen.

A Soproni Egyetem modellváltási folyamatától sokat remélünk. Egy helyen az oktatás, a kutatás, a jelek szerint jól átgondolt szisztéma szerint haladva. Ha nem is konkrét modellváltás, de egy szakmai megújulás az Országos Erdészeti Egyesület életében is elindult a bugaci vándorgyűlésünkkel.

Az Egyesület, valamint alma materünk nagy múltra visszatekintő együttműködése kötelez minket arra, hogy ápoljuk ezt a kapcsolatot. Ezért is gyűltünk össze 2022. szeptember 21-én az egyetemi botanikus kert Ligneumában. Jelen voltak Egyesületünk szakosztályainak vezetői, az Egyetem és az ERTI tanszékeinek, intézeteinek vezetői, valamint nagy örömeinkre a soproni társaságok dékánjai is. Az eseményt *Zambó Péter* államtitkár is aktív jelenlétével tisztelte meg.

Az elindult kezdeményezés nem csak a hagyományok őrzéséről szól. A két szervezet együttműködését kívánjuk új alapokra helyezni annak érdekében, hogy szakmánk és ezáltal a magyar erdő annak minél több előnyét élvezhessék. *Kiss László* elnök (OEE) és *prof. dr. Fábrián Attila* rektor (SOE) 2022 tavaszán az OEE Közgazdasági Szakosztály ülésén állapodott meg abban, hogy ezt a folyamatot elindítják.

A SOE az oktatás és kutatás, az Egyesület pedig az erdőgazdálkodási gyakorlat oldaláról rendelkezik olyan szervezeti struktúrával, melynek megfelelően átgondolt összekapcsolásával az erdészeti ágazatban elősegíthetjük a szakmai információáramlást, és ezzel a fejlődés lehetőségét. Ha úgy tetszik a hallgatóktól az oktatókon, kutatókon, szakmai közösségen és a napi erdőgazdálkodási gyakorlaton keresztül az erdőig, kialakítjuk a horizontális hálózatot.

Nem akarunk most ezzel újat feltalálni, hiszen eddig is több helyen mű-

A SOE–OEE szakmai fórum résztvevői Sopronban, a LIGNEUM épületében

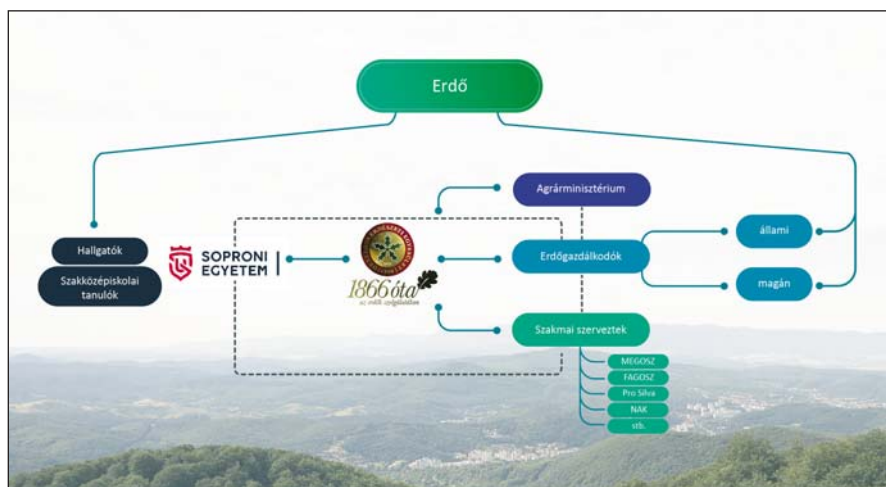
ködött a folyamat, de elsősorban olyan kulcsszereplők személyes kapcsolatán és elhivatottságán múlott, mint amilyenek szakosztályaink, vagy éppen az erdőmérnöki tanszékek vezetői.

Nagyon fontosak a személyes szakmai kapcsolatok, elsősorban ezek a mozgatórugói szakmai belső életünknek. Akár csak Egyesületen belül a szakosztályok közti együttműködésről, vagy éppen egyetemi hallgatók számára megszervezendő tanulmányútról legyen szó. A személyes kapcsolatokat nem is lehet mással helyettesíteni, azonban a hosszú távú, tanéveken átívelő fenntarthatóság szempontjából fontosnak tartjuk ennek szervezett, nyomon követhető formába való rendezését, ezzel segítségét.

Ennek egyik – nagyon fontos – lépése volt a mostani, amely reményeink szerint pozitív kihatással lesz ágazatunk jövőjére.

Megpróbáltuk ágazati kontextusba helyezve megállapítani az Egyetem, valamint az Egyesület együttműködése során létrejövő kapcsolódási pontokat. A jelenlegi szervezeti felépítéseket „kiszáztuk” annak érdekében, hogy lássuk, melyek lehetnek azok a pontok, ahol kulcsszereplőink (pl. tanszéki és szakosztályi vezetők) kiemelt hatékonysággal tudnak együttműködni. A jól átgondolt hálózati gondolkodástól azt reméljük, hogy az alacsonyabb szinteken megvalósuló pozitív együttműködések a lehető leggyorsabban és lehető legnagyobb hatáskörrel fejtik ki pozitív hatásukat ágazatunkra, és a társágazatok felé történő nyitásban egyaránt.

Ennek első lépéseként hat kiemelt ágazati témakör egyetemi és egyesületi felelőseit kértük, hogy kezdjék meg ennek mentén az együttgondolkodást, amelynek első eredményeiről a helyszínen be is számoltak.

Hálózati rendszer és információáramlás modellje az erdészeti ágazatban

Elsőként a nagy múltú, 1977-óta működő Erdővédelmi Szakosztály és a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézete mutatkozott be.

A szakosztályt dr. Csóka György szakosztály elnök képviselte. Ahogy elmondta, tőlünk nyugatabbra egyre inkább erdő-egészségügyről beszélnek. A klímaváltozás és az urbanizáció hatásainak köszönhetően egyre nagyobb nyomás nehezedik az erdeinkre. Gyakoribbak a tömegszaporodások, és az új, idáig meg nem jelent fajok kártételei hazánkban, ezzel nagy problémákat okozva az ökoszisztémában. Bővebb, új ismeretekre van szükség, és ezeket a lehető legszélesebb körben terjeszteni kell, erre hivatott az Erdővédelmi Szakosztály.

Kiss László az OEE elnöke tart előadást az Egyesület szerepköréről az ágazati hálózat kialakításában

Prof. dr. Lakatos Ferenc (Erdőmérnöki Kar, Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézet) az egyetemen folyó erdővédelmi oktatás jelenéről számolt be. Erdőmérnök (osztatlan, EMO) graduális képzésen az Erdővédelem című tantárgyat az Erdészeti rovarosan, és az Erdészeti növénykórtan előtárgyak teljesítése után tudják felvenni a hallgatók. Heti két óra elméletből és négy óra gyakorlatból áll a kurzus, de a gyakorlati órák száma a 2023-as tanévtől kezdve heti három órára csökken. Az egyetem rendszeresen indít növényvédelmi szakmérnök posztgraduális képzést is.

Jövőbeni tervek között, az előadók legfontosabb célként a *proaktív erdő-*

védelmi szemlélet „meggyökereztetését” fogalmazták meg. Fontosnak tartják az erdővédelem bővített fogalmaköré, az erdőegészségügy kifejezés elfogadtatását a szakmában. A gyakorlatorientáltság erősítése érdekében pedig tematikus szemináriumokat, konferenciákat, szakmai tanulmányutakat szeretnének szervezni. Az előadók javaslatot tettek egy internetes (okostelefonos applikációs) szakmai portál létrehozására is. Az Erdővédelmi Szakosztály eddig is nagy szerepet vállalt az *OEE Szaktudás Füzetek* megjelenítésében és ezt a jövőben is folytatni kívánja.

A Közgazdasági Szakosztály és a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet Ökonómia Osztályának bemutató előadásában Bálint Sándor, a Közgazdasági Szakosztály elnöke a gyorsan változó értékesítési környezetet és a lökészerű piaci hatásokat emelte ki. Véleménye szerint egyre jelentősebb átalakulás figyelhető meg a szakmánkban (fizikai munkások csökkenése, gépesítés), amelynek közgazdasági hatásai is jelentősek. Ezzel párhuzamosan erősödnek a nemzetközi hatások is.

Dr. Schiberna Endre (SOE ERTI Ökonómiai Osztály) ismertette az egyetemen jelenleg folyó oktatási tevékenységeket, valamint a posztgraduális képzés lehetőségeit.

A két szervezet részéről közösen felmerült igényekről is szó esett. A korábbi hagyományoknak megfelelően folytatnák a külső előadók bevonását az egyetemi oktatásba, valamint a gazdasági témájú szakdolgozati témakörök felvetését. Emellett műhelymunkára, kétirányú kommunikációra alapuló hallgatói rendezvény szervezését szorgalmaznák, szakosztályi szakemberek és hallgatók bevonásával. Ahogyan elmondták, a közgazdaságtan tudományára a szakma minden szakterületéhez szükség van, ezért nagy jelentőséggel bír a Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Karának bevonása az erdőmérnök képzésbe.

Harmadikként az *Erdőhasználati Szakosztály* elnöke, Váradi József és dr. Major Tamás (SOE EMK ETEGI) mutatták be az erdőhasználat szakterületének ágazati, és egyetemi helyzetét.

Váradi József elmondta, hogy a fenntartható erdőhasználat jelenleg az ágazat legjelentősebb bevételi forrása, ugyanakkor az ágazat és a társadalom közötti legjelentősebb konfliktusok

forrása is. Az erdő felé megváltozott társadalmi igények megkövetelik a szakemberektől, az egyre komplexebb szemléletmódot, az erdész szakma egyes tudományterületeinek integrálását. Elkerülhetetlen a természetvédelmi, természetmegőrzési és fejlesztési célok és módszerek integrálása az erdőgazdálkodási tevékenységbe. Erre a kor erdészének nem korlátozasként, hanem feladatként kell tekintenie! Ugyanakkor tény, hogy a végrehajtói kapacitás – mind a humán, mind pedig az anyagi erőforrások hiánya miatt – válságos éveit éli. A szakterületnek pedig digitalizációs „ugrásra” is szüksége lenne.

Dr. Major Tamás, az Erdő- és Természeti Erőforrás-gazdálkodási Intézet adjunktusa elmondta, hogy az erdőmérnökhallgatók A típusú tantárgyként, két szemeszteren keresztül hallgatják az erdőhasználat I., és erdőhasználat II. kurzusokat. Az előadások és gyakorlatok mellett tanulmányúton való részvétel is kötelező. Közös elvárásként fogalmazták meg az aktív együttműködést az egynapos terepi, üzemi gyakorlatok szervezésével kapcsolatban. A szakosztály részéről felmerült a vendégelőadói szerepvállalás a szakmai tantárgyak oktatásában.

Urbán Pál (Erdőművelési Szakosztály, OEE) és prof. dr. Király Gergely (SOE EMK ETEGI) az erdőművelés témakörében ismertette az ágazati és egyetemi helyzetet.

A szakosztály elnöke elmondta, hogy országosan, az utóbbi 15 évben a növedék 55%-át termeltük ki. A fakészlet évente a növedék 30%-ával nőtt, az éves növedék ezzel szemben 100 000 m³-rel csökkent. Felvázolta az aktuális nehézségeket is, így kitért többek között a rendezetlen magántulajdon helyzetére, az erdők felújítását akadályozó nagyvadállományra, az időszakos munkavégzési lehetőség miatt csökkenő kapacitásokra és a fa-piac hektikusságára.

Prof. dr. Király Gergely beszélt a szakterület egyetemi helyzetéről. Az Egyetemen jelenleg két főállású oktató felel az erdőművelés és a jogi tárgyak oktatásáért, valamint a kutatás és a szolgáltatás teljesítéséért. Az oktatott tantárgyak: Erdőművelés I-II.; Szakjog és szakigazgatás, Nemzetközi környezet- és természetvédelmi jog, Erdőismeret, Védtett erdők kezelése.

Közös célként megfogalmazódott az erdőgazdálkodás ökonómiai és ökológiai eredményeinek javítását megal-

pozó kutatások szükségszerűsége. Többek között a fatermési táblák aktualizálása, a Vhr. melléklet helyett a kutatási eredményekkel alátámasztott gazdasági vágáskor meghatározása, a faanyagtermelést nem szolgáló, átmeneti és örökerdő-üzemmódba került erdők ökonómiai és ökológiai modellezése, hatásvizsgálata, vagy az erdőfelújítási, erdőnevelési modellek közös kidolgozása. Fontosnak tartják továbbá az erdészeti szakszemélyzet folyamatos továbbképzését. Mindezekhez elsősorban az anyagi háttér megteremtésére lenne szükség.

Örökerdő témakörben *dr. Csépanyi Péter* (Örökerdő Szakosztály, OEE) tömör összefoglalóját hallhattuk. Elmondta, hogy a szakosztály működésének kiemelt céljai közt szerepel a hazai örökerdő-gazdálkodás arányának növelése, valamint mintaterületek létrehozása, publikációk rendszeres megjelentetése, és az örökerdő-gazdálkodást bevezetni kívánó gazdálkodók szakmai támogatása. A szakosztály eddigi eredményei között szerepel az örökerdő-gazdálkodás jogszabályi kereteinek kidolgozása, valamint útmutatók, Excel feldolgozó fájlok, sőt az ESZR Örökerdő Modul kidolgozása is. Kiemelendő, hogy ökológus kollégák is részt vesznek a szakosztály munkájában, így a természetvédelmi szempontok fokozottabb integrációja érvényesülhet.

Prof. dr. Fábrián Attila rektor (SOE) a Soproni Egyetem szerepkörét, feladatait, terveit vázolta prezentációjában

A gyakorlatban dolgozó szakembereknek rendszeresen tartanak akkreditált képzéseket. De talán ennél is fontosabb, hogy 2022 szeptemberétől az örökerdő-gazdálkodás „B” típusú, kötelezően választandó tárgyként, heti 4 órában a Soproni Egyetem hallgatói számára is elérhető.

Dr. Csépanyi Péter a kiemelkedő eredmények mellett beszélt az örök-

dő-gazdálkodás bevezetését akadályozó tényezőkről is, mint a műszaki vezetői rendszer, a magas vadsűrűség, a rendelkezésre álló eszközök (ESZIR) kötöttsége. Véleménye szerint a középfokú képzésben sem jelenik meg elég hangsúlyosan. Az üzemmód jobb ismerettségére lenne szükség az erdőtervezői, erdőfelügyelői szemléletmódban. Ezt nagyban elősegítené, ha több erdőtervező jelentkezne az Örökerdő Szakosztályba. A szakosztály felajánlotta közreműködését a témát érintő tantárgyak oktatási anyagainak korszerűsítésében, az örökerdő-gazdálkodás speciális ismereteinek beépítésében és gyakorlati feladatok kidolgozásában felvetve egy-egy tematikus „szakosztály nap” megrendezésének a lehetőségét is.

Erdőrendezés témakörében *Wisnovszky Károly* (Erdőrendezési Szakosztály, OEE) ismertette a témakör ágazati helyzetét. Míg a jogszabályi környezetet erdőtervezés vonatkozásában rövidnek és következetesnek tartja, elmondta, hogy a kapcsolódók viszont túl bonyolultak.

2020. március 1-től a körzeti erdőtervezés feladatát a NFK Erdészeti Főosztálya látja el. Országsszerte hat erdőtervezési osztály működik 13 telephellyel, és több mint 80 dolgozóval. Az NFK kiemelt feladatának tartja a lemaradások felszámolását (2023-ig). Ehhez azonban elengedhetetlenek a fejlesztések, innovációk. Az igazgatásnak és a gazdálkodónak is szintet kell lépnie az elektronikus ügyintézés terén. Fontos a felügyelettel történő szoros együttműködés, ahogyan a természetvédelmi szervekkel való kapcsolatot is ágazati szinten rendezni kell!

A jövő tervei közt szerepel egy új ESZIR létrehozása, elektronikus kapcsolatokkal az ágazati, természetvédelmi és vízügyi szakterületek, gazdálkodók, szakirányítók irányába is. *Wisnovszky Károly* emellett a távérzékelés integrálását az erdőtervezésben, és a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás konkrét erdőtervezési feladatainak kidolgozását is szükségesnek látja.

Dr. Horváth Tamás (SOE EMK ETE GI) elmondta, hogy az ez év szeptemberétől érvényes mintatantervben alapozó tantárgyként erdőbecslés és fatermés, majd erdőrendezés I., erdőrendezés II. tantárgyak teljesítése kötelező az erdőmérnök-hallgatók számára. A képzés részét jelenti az erdőrendezés egyhetes nyári gyakorlata és a tanulmányutak is. Az ESZIR rendszer

oktatásba való beépítése is cél, valamint kialakulóban van egy együttműködés erdőrendezés I. részlet szintű tervezés témakörben. De komoly problémát jelent az oktatói erőforrás hiánya.

Az Egyetem és az Egyesület részéről közösen felmerült igény az oktatás

Zambó Péter államtitkár (AM) a részletekbe menő szakmai elképzelések teljes körű végigvitelére hívta fel a figyelmet

szorosabb együttműködésére a gyakorlattal. Állandó gyakorlati helyek kijelölése mind az NFK, mind pedig a gazdálkodói oldalról. Kezdeményeznék egy, az oktatást segítő hálózati kapcsolat létrehozását az adattárral, amely olyan adattármásolatként működne, amellyel a hallgatók is dolgozhatnak. És ahogyan az előző előadásban az Örökerdő Szakosztály részéről is, úgy itt is felmerült az igény az örökerdőtervezés módszereinek kialakításában való részvétellel.

Az előadások után a jelenlévők gyakorlatorientált észrevételeket tettek az elhangzottakkal kapcsolatban.

A társkarok (Faipari Mérnöki és Kreatívipari Kar, Benedek Elek Pedagógiai Kar, Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar) képviselői mind megerősítették részvételi szándékukat ebben az előremutató együttműködésben.

Zambó Péter erdőért és földügyekért felelős államtitkár a jelenlévőket arra szólította fel, hogy elsősorban ne hagyják elsikkadni az elhangzott ötleteket.

A hat szakterület bemutatkozása, és kapcsolódási pontjaik feltárása csak ízelítő volt a hosszú távú elképzelésekből. A munka folytatódik. Várhatóan, 2023 tavaszán, az OEE lesz a házigazdája a következő szakmai fórum megrendezésének.

Szöke-Wittich Réka, Elmer Tamás, Andrési Dániel
Országos Erdészeti Egyesület
Fotók, ábra: OEE, SOE